

Elizabeth von Arnim
**ELIZABETH
OG DEN TYSKE HAVE**
ROMAN

BOG

ELIZABETH OG DEN TYSKE HAVE (/BOEGER/ELIZABETH- OG-DEN-TYSKE-HAVE)

Af
Elizabeth von Arnim (/forfattere/elizabeth-von-
arnim)
(2021)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/?)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/elizabeth-og-den-tyske-have) for at
anmelde

Facebook
([http://www.facebook.com/share.php?
u=http://litteratusiden.dk/boeger/elizabeth-
og-den-tyske-have&title=Elizabeth og den
tyske have](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratusiden.dk/boeger/elizabeth-og-den-tyske-have&title=Elizabeth%20og%20den%20tyske%20have))

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-
BASIS%3A39220946&FRAGMENT=CONTENT)
Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?
url=http://litteratusiden.dk/boeger/elizabeth-
og-den-tyske-have&status=Elizabeth og den
tyske
have+http://litteratusiden.dk/boeger/elizabeth-
og-den-tyske-have](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratusiden.dk/boeger/elizabeth-og-den-tyske-have&status=Elizabeth%20og%20den%20tyske%20have+http://litteratusiden.dk/boeger/elizabeth-og-den-tyske-have))

Med underspillet humor fortælles om en stor kærlighed til haven og den tid, man nyder i eget selskab. Elizabeth von Arnim er et berigende bekendtskab.

Originaludgave: 1898

18 jun.21

(/users/maria-guldager-rasmussen)

Af Maria Guldager Rasmussen
(/users/maria-guldager-rasmussen)
Skribent

Med underspillet humor fortælles i dagbogsform om en stor kærlighed til haven og til den tid, man nyder i sit eget selskab. Elizabeth von Arnim er et berigende bekendtskab.

Indtil for ganske nylig havde jeg aldrig nogensinde hørt om Elizabeth von Arnim (1866-1941), der ellers eftersigende skulle have været en star på den europæiske litteraturs stjernehimmel i sin tid. Men "bedre sent end aldrig" er et ganske velplaceret bonmot i dette tilfælde. Nu er damen nemlig oversat til dansk og udgivet af forlaget Ti Vilde Heste, og herfra lyder en kraftig opfordring til at begynde et både underholdende og berigende bekendtskab.

'Elizabeth og den tyske have', som udkom i 1898, er von Arnims debutroman. I dagbogsform folder fortælleren, der unægtelig har en del sammenfald med forfatteren, sin lidenskab for have-aktiviteter og alene-tid ud i fuldt (blomster)flor. På et preussisk slot med tilhørende have sidder Elizabeth sammen med sin mand, der konsekvent omtales som Den

harmfulde Mand, sine tre små døtre, en stab af tjenestefolk og fra tid til anden gæster, der som regel bliver hængende for længe. Men hverken familieliv, selskabsliv eller indendørs sysler tiltaler hende. Hun er optaget af haven, dens indretning, beplantning og årstidernes skiften, og selvom hun ingen erfaring har med havebrug, kaster hun sig ud i et projekt, der handler om at omdanne den forsømte have til et paradis på jord. Ifølge hende selv lykkes det faktisk hen ad vejen.

Der er ingen tvivl om, at Elizabeth (det gælder vel for så vidt både hende i romanen og hende, der har skrevet den) er af den stilfærdigt rebelske type. Bebrejdelser fra Den harmfulde Mand og mistænkelige miner fra egnens andre, og meget ensrettede, fruer, bider ikke rigtigt på hende. Hun insisterer på sin have-interesse og på, at hun rent faktisk holder meget af ensomheden. At hun hellere vil nyde sin have alene end vise den frem for de besøgende, der nærmest ud af det blå lader til at dukke op i en lind strøm. Som hun citerer en digter for at have skrevet: *To paradiser var det vel, at have Eden for sig selv.*

Sproget er bramfrit og fyldt med underspillet humor, hvilket er med til at fremmane billedet af en kvinde, der både kender sig selv og sine egne præferencer, men også godt er klar over, hvad der forventes af hende. Hun balancerer disse to sider af tilværelsen, men SKULLE hun vælge, er man som læser ikke i tvivl om, hvilken del hun ville foretrække.

På dansk findes nu også romanen 'Bodsgang', som ingenlunde er mindre vellykket end dagbogsromanen her. Tværtimod. Og dermed er der allerede to gode grunde til at læse Elizabeth

von Armin. Den tredje, romanen 'En fortryllet april', ser dagens lys i sommeren 2021. Behøver jeg sige, at jeg glæder mig?!

BOGDETALJER

Dagbogsromaner